

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 133/2013-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti V. S., B., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000, za účasti Okresného súdu Bratislava III a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. S. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. V. S. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 6 500 € (slovom šesťtisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť V. S. trovy konania v sume 323,50 € (slovom trisťdvadsaťtri eur a päťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. V. Š., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. februára 2012 doručená s'ťažnosť V. S. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 100/2009.

Zo s'ťažnosti a z jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ doručil 7. júna 2000 okresnému súdu návrh na začatie konania o náhradu škody. S'ťažovateľ v s'ťažnosti najmä uvádza:

„Od podania návrhu uplynulo 11,5 roka, napriek tomu nebolo do dnešného dňa o návrhu s'ťažovateľa rozhodnuté. Takáto dĺžka konania má sama o sebe za následok porušenie práva s'ťažovateľa na rozhodnutie jeho veci bez priet'ahov.

Súd v konaní vykonával úkony síce zväčša priebežne, ale spravidla s niekoľkomesačnými odstupmi, v určitých obdobiach bol nečinný viac ako pol roka a v jednom prípade 2,5 roka. S'ťažovateľ priebežne predkladal súdu dôkazy a veci sa

týkajúce rozhodnutia iných štátnych orgánov, ktoré sa mu podarilo získať. Hneď s návrhom predložil relevantné znalecké posudky. Súd preto úplne zbytočne zabezpečoval znalecký posudok znalca z odboru stavebníctva, ktorý sa nakoniec ukázal ako zmätočný. Súd znalca pribral na návrh odporcu, ktorý však neuviedol žiadne relevantné dôvody pre pribratie znalca a žiadne výhrady voči sťažovateľom predloženému znaleckému posudku. Zo strany odporcu išlo iba o zjavnú snahu oddialiť rozhodnutie vo veci, čomu súd napomohol. Na dobu znaleckého dokazovania z odboru stavebníctva k dnešnému dňu pripadajú už 4 roky, pričom do dnešného dňa nebolo ukončené.“

Sťažovateľ ďalej uvádza, že „predmet konania ako taký síce nepredstavuje vec právne ani skutkovo jednoduchú, zložitost' veci však v žiadnom prípade neodôvodňuje dĺžku konania 12 rokov. Navrhovateľ konanie nemaril, priebežne predkladal dôkazy, na pojednávania sa riadne dostavoval, opakovane sa domáhal odstránenia nečinnosti sťažnosťami.

Nečinnosťou prvostupňového aj odvolacieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«1. Právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 34 Cb/54/2009 (z obsahu sťažnosti a priloženej dokumentácie vyplýva, že ide o zjavnú chybu, správne má byť „sp. zn. 34 C 83/2000“, pozn.) a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co/100/2009 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 24.000,- €, ktoré sú mu povinní vyplatiť:

- a) Okresný súd Bratislava III vo výške 17.000,- €;*
- b) Krajský súd v Bratislave vo výške 7.000,- €.*

3. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje konať bez prietáhov.

Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.»

Ešte pred predbežným prerokovaním sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3217/2012 z 2. januára 2013, v ktorom okrem iného uviedol:

„Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opisuje jednotlivé úkony súdu, ktoré nenamietame a tieto zodpovedajú úkonom uvedeným v súdnom spise 34 C 83/2000... Doposiaľ nebolo vo veci vydané prvostupňové rozhodnutie. Súd však, ako vyplýva zo spisu vo veci konal. Predmetom konania je žaloba o náhradu škody na nehnuteľnosti, ktorá mala byť spôsobená stavebnou činnosťou odporcov. Z pohľadu skutkového zisťovania predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu sa jedná o mimoriadne komplikovanú vec, keď súd doposiaľ vo veci nariadil 3 znalecké dokazovania a to k otázkam príčin vzniku škody, ako i jej rozsahu...“

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 133/2013-23 z 8. marca 2013 prijal sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000, na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ju odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedu okresného súdu, aby prípadne doplnil svoje vyjadrenie k sťažnosti z 2. januára 2013 a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr. 3297/2013 doručenom ústavnému súdu 22. apríla 2013 oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a súhlasí od jeho upustenia.

Dňa 24. apríla 2013 vyzval ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenia predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 3217/2012 z 2. januára 2013 a sp. zn. Spr. 3297/2013 z 12. apríla 2013 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 6. mája 2013 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania a nevyužil možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniam predsedu okresného súdu.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Zo sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 34 C 83/2000 ústavný súd zistil tento priebeh namietaného konania:

Dňa 7. júna 2000 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na začatie konania o náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená stavebnou činnosťou odporcu.

Okresný súd vyzval 13. júna 2000 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania a 22. augusta 2000 návrh na začatie konania doručoval odporcovi na vyjadrenie.

Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 26. januára 2001, ktoré bolo na návrh účastníkov konania odročené na účely pokusu o uzavretie mimosúdneho zmluvy.

Sťažovateľ 5. marca 2001 doručil okresnému súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia a navrhol tiež zabezpečenie dôkazu. Okresný súd vyzval 9. marca 2001 navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia a následne uznesením č. k. 34 C 83/2000-80 z 23. apríla 2001 návrh na nariadenie predbežného opatrenia okresný súd zamietol.

Dňa 12. júla 2001 okresný súd požiadal Okresný úrad B. o zaslanie listinných dokladov.

Dňa 2. októbra 2001 a následne 9. novembra 2001 sa uskutočnili pojednávania, na ktorých bola vec prerokovaná a odročená na neurčito na doloženie listinných dôkazov, o ktoré okresný súd požiadal odporcu 4. decembra 2001.

Okresný súd požiadal 19. februára 2002 o súčinnosť pri obstarávaní písomných dokladov mestskú časť B.

Okresný súd uznesením č. k. 34 C 83/2000-137 zo 7. marca 2003 nariadil znalecké dokazovanie a 30. apríla 2003 zaslal spis znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku, ktorý 9. júna 2003 vrátil spis okresnému súdu s oznámením, že nemá odbornú kvalifikáciu na vypracovanie znaleckého posudku.

Okresný súd uznesením č. k. 34 C 83/2000-168 z 27. októbra 2003 zmenil výrok svojho uznesenia zo 7. marca 2003 tak, že nariadil znalecké dokazovanie znalcom z iného odvetvia, a 26. novembra 2003 odoslal spis novoustanovenému znalcovi.

Znalec doručil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok 29. decembra 2003, ktorý ho 16. februára 2004 zaslal na vyjadrenie účastníkom konania. Podaním z 2. marca 2004 požiadal právny zástupca sťažovateľa o doplnenie znaleckého posudku; okresný súd 26. apríla 2004 zaslal jeho námietky znalcovi na zaujatie stanoviska.

Znalec doručil 14. mája 2004 okresnému súdu svoje vyjadrenie k námietkam sťažovateľa.

Dňa 14. júna 2004 okresný súd zaslal účastníkom konania procesné poučenia a vyzval ich na podanie návrhov na doplnenie dokazovania.

Okresný súd uznesením č. k. 34 C 83/2000-200 z 27. mája 2005 priznal znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku a 19. decembra 2005 vyzval účastníkov konania, aby oznámili ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Okresný súd prípisom z 20. októbra 2006 požiadal o vyjadrenie k veci Obvodný úrad B. a prípisom z 5. januára 2007 požiadal o vyjadrenie Krajský úrad životného prostredia v B. Prípisom zo 6. júla 2007 okresný súd požiadal o stanovisko k veci M.

Pojednávanie nariadené na 12. október 2007 bolo odročené z dôvodu neprítomnosti odporcu. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 16. novembra 2007 a bolo odročené na neurčito na účely nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením č. k. 34 C 83/00-250 zo 14. januára 2008 nariadil znalecké dokazovanie a 12. mája 2008 zaslal spis znalcovi, ktorý 22. júla 2008 doručil okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok.

Okresný súd 12. augusta 2008 zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania a uznesením č. k. 34 C 83/2000-285 z 19. augusta 2008 priznal odmenu znalcovi; proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 10. septembra 2008 odvolanie. Podaním doručeným okresnému súdu 25. augusta 2008 požiadal sťažovateľ o nariadenie kontrolného znaleckého dokazovania.

Spis spolu s odvolaním sťažovateľa bol 23. septembra 2008 predložený na rozhodnutie krajskému súdu, ktorý ho 9. decembra 2008 vrátil bez rozhodnutia okresnému súdu na odstránenie procesných väd. V období od 10. decembra 2008 do 17. marca 2009 okresný súd odstraňoval procesné vady a 23. marca 2009 opätovne spis predložil krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 8 Co 100/09-301 z 30. júla 2010 zmenil odvolaním sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu. Okresný súd v tejto súvislosti uznesením č. k. 34 C 83/00-329 z 22. septembra 2010 vyzval znalca na vrátenie preplatku preddavku znalečného.

Dňa 29. októbra 2010 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že účastníci konania doručia návrhy na ďalšie dokazovanie.

Uznesením č. k. 34 C 83/00-340 z 9. decembra 2010 priznal okresný súd znalcovi odmenu.

Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 4. marca 2011, vec bola na ňom prerokovaná a odročená na účely nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania.

Kontrolné znalecké dokazovanie okresný súd nariadil uznesením č. k. 34 C 83/00-352 z 8. marca 2011, proti ktorému podal 23. marca 2011 sťažovateľ odvolanie.

Okresný súd uznesením č. k. 34 C 83/00-363 z 29. marca 2011 zmenil uznesenie č. k. 34 C 83/00-352 z 8. marca 2011 o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania a 31. mája 2011 zaslal spis znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku. Písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. júla 2011 znalec oznámil, že nemôže vypracovať znalecký posudok; okresný súd preto uznesením č. k. 34 C 83/00-369 z 23. augusta 2001

zmenil svoje predchádzajúce uznesenie z 29. marca 2011 tak, že zmenil v jeho výroku osobu znalca a 23. septembra 2011 spis odoslal znalcovi.

Dňa 9. januára 2012 okresný súd urgoval znalca o podanie znaleckého posudku, ktorý podaním zo 17. februára 2012 požiadal okresný súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku; uznesením č. k. 34 C 83/00-379 z 21. februára 2012 okresný súd predĺžil znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 30. apríla 2012.

Znalec opätovne požiadal 2. mája 2012 o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Okresný súd opätovne žiadosti znalca vyhovel a uznesením č. k. 34 C 83/00-382 z 10. mája 2012 mu predĺžil lehotu do 30. júna 2012.

Okresný súd 3. júla 2012 urgoval znalca na predloženie znaleckého posudku, ktorý v reakcii na urgenciu 24. júla 2012 opätovne požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 20. augusta 2012 okresný súd opätovne vyzval znalca na podanie znaleckého posudku a 17. septembra 2012 mu uznesením č. k. 34 C 83/00-391 uložil poriadkovú pokutu; proti označenému uzneseniu podal znalec 15. októbra 2012 odvolanie.

Prípismi z 19. septembra 2012 a zo 17. októbra 2012 okresný súd opätovne vyzval znalca na podanie znaleckého posudku; dňa 29. októbra 2012 znalec doručil okresnému súdu správu o spracovaní znaleckého posudku a ospravedlnil sa za meškanie pri jeho vyhotovovaní.

Okresný súd opakovane vyzval 20. novembra 2012 znalca na podanie znaleckého posudku; znalec doručil 12. decembra 2012 okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok, ktorý okresný súd 19. decembra 2012 zaslal na vyjadrenie účastníkom konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a ods. 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, keď sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáha náhrady škody, ktorá mala vzniknúť na nehnuteľnosti v jeho vlastníctve stavebnou činnosťou odporcu. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa ústavný súd nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú. Vychádzajúc z obsahu spisu ústavný súd (v zhode s vyjadrením predsedu okresného súdu) pripúšťa, že vec sťažovateľa možno považovať za skutkovo zložitú, a to najmä vzhľadom na potrebu vykonať v záujme ustálenia skutkového stavu viacero znaleckých dokazovaní. Ústavný súd v tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že skutková zložitosť veci síce nemôže ospravedlniť doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku namietaného konania, ale možno ju primerane zohľadniť pri určení sumy finančného zadost'učinenia (porovnaj závery v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 116/2012).

2. Pri hodnotení namietaného konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka namietaného konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 34 C 83/2000 vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo popri viacerých obdobiach krátkodobej nečinnosti aj k obdobiu dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti (od 14. júna 2004 do 27. mája 2005), ako aj k neefektívnej, resp. nesústreďenej činnosti okresného súdu (najmä v súvislosti so zabezpečením znaleckého dokazovania; ustanovenie znalca bez potrebnej odbornej kvalifikácie, procesné vady súvisiace s rozhodovaním o znalečnom, zdĺhavé zabezpečovanie kontrolného znaleckého dokazovania).

Zohľadňujúc aj doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku namietaného konania (trinásť rokov), v ktorom okresný súd dosiaľ vo veci meritórne nerozhodol, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prietahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu, ako aj jeho neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal

okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 83/2000 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ uvádza, že *„vzhľadom na celkovú dobu konania, nečinnosť prvostupňového aj odvolacieho súdu a správanie sťažovateľa, ktorý k prietáhom neprispel, považuje za primerané finančné zadost'účinenie za utrpenú ujmu na jeho základnom práve sumu 24.000,- €“*.

Pri určení primeraného finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc predovšetkým z doterajšej zjavne neprimeranej dĺžky namietaného konania, ako aj období, v ktorých došlo k neodôvodnenej nečinnosti, resp. neefektívnej a nesústrednej činnosti okresného súdu, zohľadňujúc tiež skutočnosť, že do dňa rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti okresný súd ešte nerozhodol v merite veci, a na druhej strane tiež zohľadňujúc faktickú zložitnosť veci, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 6 500 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle citovaného znenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním Mgr. V. Š. Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2011, ktorá bola 763 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2012. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon sumu 127,16 €, čo predstavuje spolu s režijným paušálom (§ 16 ods. 3 vyhlášky) odmenu v sume 269,58 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky, keďže právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH; celková odmena za poskytnuté právne služby tak predstavuje sumu 323,50 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2013